

Finnish A: literature – Higher level – Paper 1
Finnois A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Finés A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)
Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)
Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Kirjoita kommentti **jommastakummasta** tekstistä:

1.

Suomi on maailman huonoin

Yleisurheilun MM-kisat olivat päättymäisillään. Suomi ei ollut saavuttanut ainoatakaan mitalia tai pistesijaa. Edellä tilastossa olivat muiden muassa Andorra, Vatikaani ja Malawi.

Miesten keihäänheitto, kisojen viimeinen laji, oli jo käynnissä. Loppukilpailussa oli mukana yksi käsi-, selkä-, nivus- ja polvivaivoista kärsivä suomalainen.

5 Kolmen ensimmäisen kierroksen jälkeen suomalaisheittäjä oli kahdeksantena. Jokaisen kiskaisun jälkeen hänen kasvojaan vääristivät hirvittävät tuskat. Heittojen välisen ajan hän makasi nurmikolla kuin vainaja, räitti kasvojensa peittona.

Kuudes kierros alkoi. Liikuttunut selostaja muistutti, että käsillä oli heittäjän uran viimeinen kisa ja viimeinen suoritus. Selostajan puhe katkesi holtittomaan nikkotteluun.

10 Hermopaine oli kestävätkö.

Heittäjä viskasi rätin päättäväisesti silmiltään, haki keihään ja ontui vauhdinottoradan päähän. Hän mittaili rataa tyytymättömän näköisenä. Sitten hän kääntyi ympäri, kiipesi mainoskyltin yli ja nousi keihäineen katsomon puolelle. Hämmäntynyt yleisö teki tilaa.

15 Heittäjä aloitti valmistelut kymmenennellä penkkirivillä seisten. Siristetyt silmät tähystivät kaukaisuuteen. Hän tiukensi otettaan keihäästä, suoritti pari venyttelyliikettä ja mutisi itsekseen.

Ilma kipinöi sähköä. Äkkiä heittäjä syöksähti eteenpäin. Hän loikki penkkirivien yli ja paineli juoksuradan poikki pikajunamaisella vauhdilla. Mondo-pinnoite repeili jyrkän suomalaisen alla kuin kreppipaperi.

20 Henkeäsalpaava vauhti päättyi silmittömään kiskaisuun. Heittäjän käsivarsi irtosi olkapäästä, otti kimmokkeen moukarihakista ja putosi pituushyppypaikalle. Tukijalka törötti kentällä polvesta katkenneena. Nivuset savusivat.

Mutta keihäs lensi. Se lensi ulos stadionilta ja katosi kohti etelää. Matkallaan se lävisti Brunein lipun, hanhipariskunnan ja riippuliitäjän lahkeen.

25 Keihäs kohosi matkakorkeuteen, saavutti käsittämättömän nopeuden ja kiersi maapallon ennen kuin kukaan ehti tajuta mitään. Se suhahti esiin stadionin pohjoispäästä ja kaarsi punahehkuisena kohti kenttää.

Keihäs iskeytyi nurmeen kahdeksankymmenenviiden metrin viivan tuntumaan ja jäi höyryten paikoilleen. Mittamiehet juoksivat aseisiin.

30 Raastavan odottelun jälkeen tulos välähti taululle. Suomalainen jäi neljänneksi, kahden sentin päähän kolmantena olevasta kuubalaisesta.

Selostaja sai aikaan vain itkunsekaisen rykäisyn. Yhteys siirtyi haastattelupisteeseen, jonka ohi heittäjän paareja työnnettiin. Mikrofonin ojentui kohti hajonnutta kehoa. Kamera zoomasi lähemmäs.

35 Heittäjä näytti musertuneelta. Hänen huulensa liikkuvat, mutta ääntä ei tullut. Sillä ei ollut väliä. Jokainen suomalainen ymmärsi, mistä oli kysymys.

Jussi Siirilä, *Hannele Laurin hampaat* (2007)

2.

Tunnette kai sen jutun raskaanaolevasta kreivittärestä,
joka eli yhdeksänkymmentä vuotta eikä koskaan
synnyttänyt.

Hän oli hyvin kohtelias.

5 Hän oli kuullut, että se tehoaa sikiöön.

Suloinen lempeä kärsivällinen
etenkin köyhälle kansalle ja kansakin odotti,
mitä puhkeaa ihanasta kreivittärestä.

10 Hän pani röyhelöt ranteisiin ja kaulaan,
kävellä keikutteli pitkin teitä ja puhui kaikille
vastaantulijoille,
tuhlasi kaikki sanat ja kaikki jutut, ahmi kivet
ja kasvikunnan kaiken
aivan yksityisesti.

15 Kului se yhdeksän kuukautta.

Lääkärit kummailemaan. Ja yhdeksän kertaa yhdeksän
kuukautta.

Lääkäreitten elämä oli raskasta, kuolivat
vaan kreivitär jatkoi raskauttaan, oli lempeä ja kaunis
20 käyttökseltään.

Kuoli vasta yhdeksänkymmenen vuoden iässä anteeksi-
pyydellen aiheuttamaansa häiriötä.

Vaan sitten pari nuorta uteliasta kirurgia
kurkisti kuolleen kohtuun.

25 Kas siellä
pari vanhaa sydämellistä ukkeliä, kaksoset
tuuppi kärsivällisesti toisiaan.
Ole hyvä, mene edellä! Ehei, vaan sinä.

Näin kävi erään elämän ja runon.

30 Mene sinä edellä, sanoi runo!
Ja elämä: En! Minä viihdyn täällä.
Ja niin se jatkui
elämä ja runo.

Anja Vammelvuo, *Valitut runot* (1968)